2022
Vol: 8 Issue: 104
NOVEMBER

International Peer-Reveiwed and Open Access Electronic Journal

e-ISSN:2587-1587

SOCIAL SCIENCES STUDIES Journal

International
Refereed Indexed
Open Access
e-Journal

Editor
Associate Prof.Dr. Sehrana KASIMI

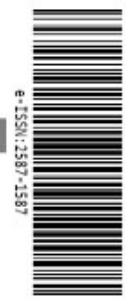

http://sssjournal.com
sssjournal.info@gmail.com

International
SOCIAL SCIENCES STUDIES Journal
Open Access Refereed E-Journal & Indexed & Publishing
OPEN ACCESS
e-ISSN: 2587-1587

BY NC SA

Publication Date	30 NOVEMBER 2022
Volume / Issue	8 / 104

GENERIC

Disciplines: Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Frequency: Mountly

Social Sciences Studies Journal (SSSJournal) is a INTERNATIONAL and REFEREED e-journal. Journal of Social Sciences is social science journal. You can send posts by new member record via the journal web page, and take a part in broadcast and / or arbitration committees. We would like to express our honor to work with you, our esteemed academics.

Social Sciences Studies Journal (SSSJournal) publishes original scientific articles, symposium, panel and scientific study outputs. Furthermore, symposium reports can be published, if not published anywhere.

However, authors are responsible for any obstacles for their works. Social Sciences Studies Journal (SSSJournal) has the intellectual property rights of any published material. Anything published in the journal can not be published in anywhere except from the ones which has the permission of the journal.

Any judicial, economic and ethical responsibility of the published materials are under the authors' responsibility. Social Sciences Studies Journal (SSSJournal) will not accept any responsibility**.**

Associate Prof. Dr. Sehrana KASIMİ

OURNAL ADMINISTRATION		
Editor		
Associate Professor Dr. Sehrana KASIMİ		
Disciplines Editor		
Professor Jean-Marc TROUILLE	Economics	Bradford University
Professor Ekaete EFRETUEI	Business Administration	Keele University
Professor Fatos UKAJ	Econometrics	Prishtina University
Professor Shpresa HOXHA	Labour Economics	Prishtina University
Associate Professor Beyhan ZABUN	Philosophy	Gazi University
Professor Dharm BHAWUK	Community Psychology	Hawaii University
Professor Oya AYTEMİZ SEYMEN	Management and Organization	Balıkesir University
Professor Mieczysław W. SOCHA	International Advisory Board	Warsaw University
Professor Mustafa TALAS	Sociology	Omer Halisdemir University
Professor Fazlı ARSLAN	Theology and Religious Sci.	Istanbul University
Associate Professor Dr. Fikret SOYER	Sports Science	Sakarya University
Professor Haluk ALKAN	Public Administration	Marmara University
Associate Professor Dr. Namık Kemal ŞAHBAZ	Science Education	Mersin University
Professor Naușabayeva HEKIMOGLU	International Relations	Bitlis Eren University
Professor Ramazan ERDEM	Healthcare Management	Suleyman Demirel University
Assistant Prof.Dr. Ipek KROM	Marketing	Beykent University
Foreign Language Linguist		
Lecturer Gulsum Vezir Oguz	Istanbul Gelisim University	
Index Supervisor		
Exp. Buket ÇİÇEK	Kahramanmaras Sutcu Imam University	

ADVISORY BOARD	
Professor Abdulhamit ŞUAYB	El Ezher University / EGYPT
Professor Abdimanap ZHOLDASBEKOV	M.Auezoy South Kazakhstan State University / KAZAKHSTAN
Professor Abdikalık KUNİMJAN	Kazakh State Women's Teacher Training University/KAZAKHSTAN
Professor Abdulhamit SINANOGLU	Kahramanmaras Sutcu Imam Universty / TURKEY
Professor Ali AKSOY	Inonu University / TURKEY

Professor Ali AZAD	United Arab Emirates University / UNITED ARAB EMIRATES
Professor Anatoliy LOGİNOV	Ukraine Shevchenko Lugan National University / UKRAINE
Professor Askar CHOUDHURY	Illinois State University, Illinois / USA
Professor Ayslu B. SARSEKENOVA	Orleu National Development Institute / KYRGYZSTAN
Professor Belkıs OZKARA	Afyon Kocatepe University / TURKEY
Professor Bunyamin AKDEMIR	Inonu University / TURKEY
Professor C. Gazi UCKUN	Kocaeli University / TURKEY
Professor Chunxing FAN	Tennessee State University / USA
Professor Dharm BHAWUK	Hawaii University / HAWAII
Professor Dragana RADICIC	Lincoln University / UNITED KINGDOM
Professor Dzhakipbek A. ALTAEV	Al - Farabi National University of Kazakh / KAZAKHSTAN
Professor Ekaete EFRETUEI	Keele University / UNITED KINGDOM
Professor Elvira BOLAT	Bournemouth University / UNITED KINGDOM
Professor Emmy INDRAYANI	Gunadarma University / ENDONEZYA
Professor Fatos UKAJ	Prishtina University / KOSOVA
Professor Hasan TUTAR	Sakarya Universty / TURKEY
Professor Himmet KARADAL	Aksaray Universty / TURKEY
Professor Isidora KOURTI	Regent's University / UNITED KINGDOM
Professor Jayesh KUMAR	Indira Gandhi Institute of Development Research / INDIA
Professor Junaid M.SHAIKH	Curtin University of Technology / MALAYSIA
Professor Katia Zhivkova MIHAILOVA	Univ. of National and World Ec. Sofya / BULGARIA
Professor Kayhan TAJEDDINI	Lund University / SWEDEN
Professor Lutfiye OZDEMIR	Inonu Universty / TURKEY
Professor Maha Hamdan ALANAZİ	King Abdulaziz Institute of Technology, Riyadh / SAUDI ARABIA
Professor Mahir FISONOGLU	Cukurova University / TURKEY
Professor Marek GRUSZCZYNSKI	Warsaw School of Economics Warsaw /POLAND
Professor Mbodja MOUGOUÉ	Wayne State University / USA
Professor Mehdi TEHRANI	Columbus State University / USA
Professor Meltem ONAY	Celal Bayar University / TURKEY
Professor Mieczysław W. SOCHA	Warsaw University / POLAND
Professor Milind SATHYE	University of Canberra / AUSTRALIA
Professor Mohga BASSIM	Buckingham University / UNITED KINGDOM
Professor Murat CANITEZ	Omer Halis Erdemir University/ TURKEY
Professor Mustafa BİLALOV	Dagestan State University / DAGESTAN
Professor Mustafa PAKSOY	Kilis 7 Aralik University / TURKEY
Professor Nalan AKDOĞAN	Baskent University/ TURKEY
Professor Nor Asiah ABDULLAH	Multimedia University / MALAYSIA
Professor Oya AYTEMİZ SEYMEN	Balıkesir University/ TURKEY
Professor Partha SARKAR	The University of Burdwan / INDIA
Professor Pınar SURAL OZER	Dokuz Eylul University / TURKEY
Professor Ramil VALEYEV	Kazak State Univers/ KAZAKHSTAN
Professor Rahmi YAMAK	Karadeniz Thecnical University / TURKEY
Professor Recep KOK	Dokuz Eylul University / TURKEY
Professor Rövşen MEMMEDOV	Sumgayıt State University / AZERBAIJAN
Professor Sabahat BAYRAK KOK	Pamukkale Üniversity / TURKEY
Professor Semra GUNEY	Hacettepe University / TURKEY
Professor Serap CABUK	Cukurova University / TURKEY
Professor Sharon THACH	Tennessee State University / USA
Professor Singh MANJARI	Indian Institute of Management / INDIA
Professor Steve LETZA	Bournemouth University / UNITED KINGDOM
Professor Ugur YOZGAT	Istanbul Kultur University / TURKEY
Professor Vaidas LUKOSIUS	Tennessee State University / USA
Professor Ymer HAVOLLI	Prishtina University / KOSOVA
Professor Yu-Feng LEE	New Mexico State University / USA
Professor Yusuf KARAKILÇIK	Inonu University / TURKEY

PUBLICATION BOARD

Professor Abdigappar MAVLYANOV	National University of Kyrgyzstan / KYRGYZSTAN
Professor Adnan CELIK	Selcuk University / TURKEY
Professor Akbar VALADBIGI	Urmia University/ IRAN
Professor Alla A. TIMOFEVA	Vladivostok State University of Economics / RUSSIA
Assistant Professor Dr. Ali APALI	Mehmet Akif Ersoy University / TURKEY
Associate Professor Dr. Ali Cuneyt CETIN	Akdeniz University / TURKEY
Professor Ali OZDEMIR	Dokuz Eylul University / TURKEY
Professor Alla A. TIMOFEVA	Vladivostok State University of Economics / RUSSIA
Assistant Professor Dr. Alper TAZAGUL	Kafkas University / TURKEY
Professor Amanbay MOLDIBAEV	Taraz State Pedagogical University/ KAZAKHSTAN

Professor Atıf Muhammed El EKRET	El Ezher University / EGYPT
Assistant Professor Dr. Aykut EKIYOR	Gazi University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Ayhan KORKULU	Ataturk University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Aykut SARKGUNESI	Bulent Ecevit University / TURKEY
Professor Bahıt KULBAEVA	S.Baybeşev Aktobe University / KAZAKHSTAN
Professor Bakıt OSPANOVA	H. Ahmet Yesevi International Kazakh-Turk Univ./ KAZAKHSTAN
Assistant Professor Dr. Banu TANRIOVER	Osmaniye Korkut Ata University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Betul ALTAY TOPCU	Erciyes University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Bilal SOLAK	Sirnak University / TURKEY
Professor Cholpon TOKTOSUNOVA	National University of Kyrgyzstan / KYRGYZSTAN
Professor Daniyal KİDİRNİYAZOV	Dagestan Russian Academy of Sciency / RUSSIA
Assistant Professor Dr. Deniz AKGUL	Ahi Evran University / TURKEY
Professor Dinarakhan TURSUNALİEVA	Rasulbekov Kyrgyz University of Economics/ KYRGYZSTAN
Associate Professor Dr. Duygu KIZILDAG	Izmır Democracy University / TURKEY
Associate Professor Dr. Dundar KOK	Pamukkale University / TURKEY
Associate Professor Dr Durdu Mehmet BICKES	Nevsehir Hacıbektaş University / TURKEY
Professor Dzhakipbek A. ALTAEV	Al - Farabi Kazak National University/ KAZAKHSTAN
Assistant Professor Dr. Elif SIMSEK OZKAN	Erciyes University / TURKEY
Associate Professor Dr. Fahri TURK	Trakya University / TURKEY
Associate Professor Dr. Fikret SOYER	Sakarya University / TURKEY
Professor Furqan AHMAD	Jamia Islam University / INDIA
Professor George RUDIC	Montreal Pedagogical Institute / CANADA
Professor Gulfira ABDULLİNA	Bashkir State University / RUSSIAN
Associate Professor Dr. Gul KAYALIDERE	Calal Bayar University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Gul Tugba DAGCI	Yalova University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Gulsen GERSIL	Calal Bayar University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Gulsum Vezir OGUZ	İstanbul Gelisim University / TURKEY
Professor Gulşat ŞUGAYEVA	Dosmukhamedov Atyrau State University/ KAZAKHSTAN
Assistant Professor Dr. Halil Ibrahim AYDIN	Batman University / TURKEY
Associate Professor Dr. Haluk DUMAN	Aksaray University / TURKEY
Associate Professor Dr. Hasan GÜL	Ondokuz Mayis University/ TURKEY
Associate Professor Dr. Hatice Hicret OZKOC	Mugla Sıtkı Kocaman University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Hayriye SENGUN	Bayburt University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Huseyin TEZER	Bilecik Seyh Edipali University / TURKEY
Professor Dr. H.Secil FETTAHLIOGLU	Kahramanmaras Sutcu Imam University / TURKEY
Professor Kalemkas KALIBAEVA	Kazakh State Women's Teacher Training University/ KAZAKHSTAN
Professor Karligash BAYTANASOVA	Al - Farabi Kazak National University/ KAZAKHSTAN
Associate Prof. Dr. Koray KAYALIDERE	Calal Bayar University / TURKEY
Professor Kulaş MAMİROVA	Kazakh State Women's Teacher Training University/ KAZAKHSTAN
Associate Professor Dr.Mehmet INCE	Mersin University / TURKEY
Associate Professor Dr. Melih OZCALIK	Calal Bayar University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Muhammed SAYGIN	Mersin University / TURKEY
Associate Professor Dr. Mustafa AY	Selcuk University / TURKEY
Associate Professor Dr. Mustafa Fedai CAVUS	Osmaniye Korkut Ata University / TURKEY
Associate Professor Dr. Morsheda HASSAN	Grambling State University / USA
Associate Professor Dr. Namık Kemal ŞAHBAZ	Mersin University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Nazan SAHBAZ KILINC	Kirikkale University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Nicolin AGALLIJA	Bayburt University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Noyan AYDIN	Dumlupinar University / TURKEY
Associate Professor Dr. Nuran AKSIT ASIK	Balikesir University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Nurullah KAYA	Bayburt University / TURKEY
Associate Professor Dr. Nuri BALTACI	Gumushane University / TURKEY
Dr. Oğuz Han OZTAY	Van Yuzuncuyil University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Ozlem YASAR UGURLU	Gaziantep University / TURKEY
Professor Shara MAZHITAEVA	Karaganda State University / KAZAKHSTAN
Professor Shigeko KAMISHIMA	Sapparo City University / JAPAN
Assistant Professor Dr. Sahin CETINKAYA	Usak University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Sara ONUR	Kirikkale University / TURKEY
Professor Sarash KONYRBAEV	Karaganda State University / KAZAKHSTAN
Professor Şara MAJITAYEVA	Karaganda State University / KAZAKHSTAN
Assistant Professor Dr. Selcen KÖK	Kahramanmaras Sutcu Imam University / TURKEY
Assistant Professor Dr. Sibel SU ERSOZ	Kırıkkale University / TURKEY
Professor Susın Haseneyn El-HUDHUDİ	El Ezher University / EGYPT
Assistant Professor Dr. S. Mustafa ERSUNGUR	Ataturk University / TURKEY
Professor Dr. Tahir AKGEMCI	Selcuk University / TURKEY
Professor Tseediin BATULGA	Mongolia State Universty / MONGOLIA
Zhazira NURSULTANKYZY	Bolashak University / KAZAKHSTAN

Zia Ur REHMAN	A/P National Defence University / USA
Associate Professor Dr. Zubeyir TURAN	Omer Halisdemir University / TURKEY

REFEREE LIST	
Prof.Dr. Ahmet ALTINTAŞ	Afyon Kocatepe University
Prof.Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN	Muğla Sıtkı Koçman University
Prof.Dr. Hasan AYDIN	Ondokuz Mayıs University
Prof.Dr. İbrahim ERDAL	Yozgat Bozok University
Associate Prof.Dr. Abdulkerim KARAASLAN	Atatürk University
Associate Prof.Dr. Alev DURAN	İstanbul Aydın University
Associate Prof.Dr. Aytekin FIRAT	Muğla Sıtkı Koçman University
Associate Prof.Dr. Cumhur Okay ÖZGÖR	Balıkesir University
Associate Prof.Dr. Elif GÜVEN	Balıkesir University
Associate Prof.Dr. Güzin KANTÜRK YİĞİT	Karabük University
Associate Prof.Dr. Işık Saliha KARAL EYÜBOĞLU	Giresun University
Associate Prof.Dr. İsmail GÖKDENİZ	Kırıkkale University
Associate Prof.Dr. Miraç Burak GÖNÜLTAŞ	Sivas Cumhuriyet University
Associate Prof.Dr. Namık Kemal ERDEMİR	Karamanoğlu Mehmetbey University
Associate Prof.Dr. Oğuzhan AYTAR	Karamanoğlu Mehmetbey University
Associate Prof.Dr. Salih USLU	Niğde Ömer Halisdemir University
Associate Prof.Dr. Sevinç Bahar YENİGÜL	Gazi University
Associate Prof.Dr. Ünal ÖZDEMİR	Karabük University
Associate Prof.Dr. Zeynep Aslı GÜREL	Gazi University
Assistant Prof.Dr. Atilla ŞİRİN	Selçuk University
Assistant Prof.Dr. Burcu GÜDÜCÜ	İstanbul Aydın University
Assistant Prof.Dr. Derya KONUK	Karamanoğlu Mehmetbey University
Assistant Prof.Dr. Ersin IRK	Tokat Gaziosmanpaşa University
Assistant Prof.Dr. Fergana KOCADORU ÖZGÖR	Balıkesir University
Assistant Prof.Dr. Gülşah POLAT	Çanakkale Onsekiz Mart University
Assistant Prof.Dr. Hande TASA	İstanbul Aydın University
Assistant Prof.Dr. Hasan DAĞLAR	Çankırı Karatekin University
Assistant Prof.Dr. İsmail ALiCi	Tokat Gaziosmanpaşa University
Assistant Prof.Dr. Şevki Özer AKÇAY	Atatürk University
Assistant Prof.Dr. Tevfik PALAZ	Gazi University
Assistant Prof.Dr. Ümmü Gülsüm DURUKAN	Giresun University
Res. Ins. Dr. Hamide KILIÇ	Manisa Celâl Bayar University
Res. Ins. Dr. Metin ERDEM	Bingöl Üniversitesi University
Res. Ins. Dr. Selin AKINÇ AKPINAR	Bolu Abant İzzet Baysal University
Lect. Dr. İlker DURGUT	Bülent Ecevit University
Çiğdem CANATAN	Sağlık Bakanlığı
Dr. Filiz ER	Sağlık Bakanlığı
Dr. Hakan KIZILTAN	Acıbadem

INDEXED / LISTED IN
Eurasian Scientific Journal Index (ESJI)
ResearchBible (Academic Resource Index)
Directory of Research Journals Indexing (DRJI)
Scientific Indexing Services (SIS)
Root Society for Indexing and Impact Factor Service
Active Search Results Engineer (ASR)
I2OR Indexing Services & Evaluation of Publication Impact Factor (PIF)
SOBİAD Atıf Dizini

International
SOCIAL SCIENCES STUDIES Journal
Open Access Refereed E-Journal & Indexed & Publishing
OPEN ACCESS
e-ISSN: 2587-1587

CC BY NC SA

Publication Date	30 NOVEMBER 2022
Volume / Issue	8 / 104

CONTENTS

Safiye Arzuoğlu; Muhammet Fatih Çepni; Enes Soylu & Yunus Kara — 3591-3599
Parents' Experiences and Emotion Regulation During the Pandemic Process: The Case of Bakırköy District
Pandemi Sürecinde Ebeveynlerin Deneyimleri ve Duygu Düzenleme Durumları: Bakırköy İlçesi Örneği

İbrahim Bozacı — 3600-3609
An Investigation of the Effect of Awareness and Positive Perception on Plant-Based Meat Preference Intention: A Field Study in Turkey
Farkındalık ve Olumlu Algılamanın Bitki Bazlı Et Tercih Niyetine Etkisinin İncelenmesi: Türkiye'de Bir Saha Çalışması

Semra Uyan Kiraç & Gökçen Çatlı — 3610-3618
Covid-19 Salgınının Toplumsal Ve Bireysel Etkileri Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma
A Sociological Study on the Social and Individual Impacts of the Covid-19 Epidemic

Nuray Akınlı & Mustafa Uzoğlu — 3619-3629
Fen Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortamları Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi
Investigation of Graduate Thesis in the Field Outside Learning Environments in Science Teaching

Funda Çırpan — 3630-3649
Üniversiteye Hazırlanan Öğrencilerin Üniversite Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi
Examining the Factors Affecting the University Preferences of Students Preparing for University

Ayşe Şahin — 3649-3661
Okul Kültürünün Şekillendirilmesinde Yöneticilerin Rolü
Roles of Administrators in Shaping School Culture

Soner Karademir; Ali Baş; Mehmet Ali Kaya & Özden Özer — 3662-3668
Norm Fazlası Öğretmenlerin Mesleki Aidiyet Algılarına Yönelik Görüşleri
Opinions of Teachers on the Perceptions of Professional Beginning

Gülcan Uzun — 3669-3676
Covid-19 Pandemi Sürecinde Değişen Tüketim Alışkanlıklarının Reklamlara Yansıması Üzerine Göstergebilimsel Bir Analiz
Changing Consumption Habits in the Covid-19 Pandemic Process a Semiotic Analysis on its Reflection on Advertisements

Sadettin Gültekin — 3677-3685
Türkiye'nin Uluslararası Ticarette Rekabet Gücü Ve Rekabetçi Devalüasyonlar
Turkey's Competitiveness in International Trade and Competitive Devaluations

Erdoğan Keskin; Fatma Nişancı; Abdullah Başar; Tahsin Yiğit; Cumali Tunç & Yunus Emre Toktaş — 3686-3704
2010-2020 Yılları Arasında Sınıf Yönetimi Konusunda Yapılan Tezlerin İncelenmesi
Examining the Theses on Classroom Management Between 2010-2020

Betül Aslandağ Dolaşık — 3705-3709
İlköğretimden Başlayarak Öğrencilere Verilen Sanat Eğitimi ve Sonuçları
Art Education Given to Students Starting from Primary Education and its Results

Didem Yıldız; Nursen Aslan; Özlem Cebeci; İsmail Değer; Eşref Işık & Erol Polat — 3710-3719
2010-2020 Yılları Arasında Örgütsel Öğrenme Konusunda Yapılan Çalışmaların İncelenmesi
Examining the Studies on Organizational Learning Between 2010-2020

Tuğçe Cüvelek & İbrahim Büyükgüzel — 3720-3730
Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi
Class Teachers' Opinions on Alternative Assessment and Evaluation

Mehmet Aydoğdu; Ayşe Fatma Tüney & Ziyaeddin Güner Öğretmenlerin İdeal Müdür Beklentilerinin İncelenmesi Examination of Teachers' Expectations for Ideal Principal	**3731-3736**
Cahide Sınmaz Sönmez & Hüseyin Türkseven Alaşehir Jandarma Kâtibi Necmi Efendi'nin Yunanistan Liosia (Lusiya) Kampı'ndaki Esaret Günlerine Dair Raporu Alaşehir Gendarmerie Clerk Necmi Efendi's Report on the Days of Captivity in The Liosia (Lusiya) Camp, Greece	**3737-3746**
Mitat Kandemir Macaristan Halk İşlemelerinde Görülen Karakteristik Özellikler Characteristic Features Seen in Hungary Folk Embroidery	**3747-3767**
Hüseyin Balcı & Şerife Balcı Değişen Dünya Düzeninde Gelişen Web Araçları, Metavers, Sanal Gerçeklik ve Dijital Para Teknolojilerinin Eğitim Uygulamalarına Etkilerinin Değerlendirilmesi Evaluation of the Effects of Developing Web Tools, Metaverse, Virtual Reality and Digital Money Technologies on Educational Applications in the Changing World Order	**3768-3777**
Okan Boydaş Resim Sanatında Doku (Tekstür) Kavramı The Concept of Texture in Painting	**3778-3784**
Furkan Arı Çağdaş Göç Kuramları ve Sosyal Uyum Arasındaki İlişki Üzerine Bir Değerlendirme An Evaluation of the Relationship Between Contemporary Theories of Migration and Social Adaptiton	**3785-3798**
Mehmet Yücesoy & Ülkü Sevim Şen Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları Ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması Children Games With Song And Rhymes Being Used In Education Rhythm In The Region Mardin Artuklu	**3699-3822**
İrem Okuducu Başyağcı & Necibe Aydan Sat Gaziantep Sanayi Sektörünün Tarihsel Süreçte Gelişimi Historical Development Of Gaziantep Industrial Sector	**3823-3841**
Berçem Gözde Ölmez Popüler Kültürde Şeytanın Fantastik İmgeye Dönüşümü Transformation Of The Devil Into A Fantastic Image In Popular Culture	**3842-3855**
Gökhan İslam; Muammer Ataka & Yılmaz Özcan Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine İlişkin Deneyimleri Experiences Of School Managers Regarding Technology Leadership	**3856-3863**
Suzan Yılmaz Descartes'da Duygular Ve Sınıflandırılması Emotions In Descartes And Their Classification	**3864-3877**
Aygül Kakırman Moroğlu & Bahar Cömert Borderline (Sınır) Kişilik Örgütlenmesinin Nesne İlişkileri Kuramı Bağlamında İncelenmesi: Bir Vaka Örneği A Study Of Borderline Personality Organization In The Framework Of Object Relations Theory: A Case Study	**3878-3885**
Ercenk Hamarat & Caner Dallı Metaverse Kavramının Sosyal Bilgiler Eğitimi İçin Anlamı Nedir? What is the Meaning of the Concept of Metaverse for Social Studies Education?	**3886-3894**
Mehmet Vehbi Polat Dindarlık Ve İyimserlik İlişkisinin Psikolojik Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme An Evaluation On Psychological Effect Of The Relationship Between Religiousness And Optimism	**3895-3905**
Abdullah Gökdeniz; Zafer Karaca; Ahmet Turan; Murat Etli; Murat Uğur & Meral Uğur Masalın Yeri ve Önemi The Place and Importance of the Fairytale	**3906-3911**
Ramazan Tatlı; Oğuz Oflaz; Uğur Acet; Kemal Karagöz; Ramazan Gürkan & Selçuk Bozkurt Eğitim Planlaması Ve Ekonomik Kalkınma İlişkisi The Relationship Between Educational Planning and Economic Development	**3912-3918**
Hülya Gündüz Çekmecelioğlu & Jale Balkaş Yönetim Politikaları Ve Uygulamalarının İş Tatmini Üzerindeki Etkisinde Örgütsel İletişimin Aracı Rolü: Akademik Personel Üzerinde Bir Araştırma The Role Of Organizational Communication In The Effect Of Management Policies And Practices On Job Satisfaction A Research On Academic Staff	**3919-3932**
Emre Duran & İsmail Ünlü Rus-Ukrayna Savaşı'nın Avrupa Birliği Tedarik Zincirine Etkileri The Impact of Russian-Ukrainian War on European Union Supply Chain	**3933-3954**

Mehmet Zaman Akın; Mehmet Altay; İrfan Ortaç; Kemal Sürme & Yılmaz Ortaç Sınıf Öğretmenlerinin Suriyeli Öğrencilerin Okula Uyumunda Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri Opinions of Class Teachers on the Problems That Syrian Students Experience in Adaptation to School	**3955-3962**
Mehmet Zafer Taşcı Allianz Sigorta Şirketinin Performansının Lopcow-Moosra Karar Modeliyle Analizi Analysis of Allianz Insurance Company's Performance with the Lopcow-Moosra Decision Model	**3963-3970**
Ayşe Tuğba Özçelik; Yusuf Hatay; Sevtap Arslan; Filiz Hatay Uçar; Figen Altürk & Miraç Hangül Çocuklarda Estetik Anlayışın Geliştirilmesinde Görsel Sanatların Yeri The Place Of Visual Arts In The Development Of Aesthetic Understanding In Children	**3971-3984**
Fatih Karagöz Okul Öncesi Eğitimde Görev Yapan Öğretmenlerin Motivasyon Düzeylerinin Çeşitli Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi Examination Of The Motivation Levels Of Teachers Working In Pre-School Education According To Various Demographic Factors	**3985-4000**
Hasan Kara & Mehmet Yılmaz Öğrencilerin Başarı Algılarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Bakırköy İlçesi Örneği Examination Of Students' Perceptions Of Success According To Different Variables: The Example Of Bakırkoy District	**4001-4010**
Halis Kaya Kırsal Kesimde Kız Çocuklarının Veli Ve Öğrenci Görüşlerine Göre Örgün Ortaöğretime Devam Etmeme Sebepleri The Reasons For Don't Attend Formal Secondary Education According To The Opinions Of Parents And Students Of Girls In Rural Sections	**4011-4025**
Deniz Seren Altun; Alev Şule Altaş & Canan Yiğit Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına Dair Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi Examining Teachers' Views On The Use Of Social Media In Education	**4026-4034**
Kadir Adamaz XVI. Yüzyılda Akhisar Kazasında Zirai Üretim Agricultural Production in Akhisar District in the XVI. Century	**4035-4052**

International
SOCIAL SCIENCES STUDIES Journal
Open Access Refereed E-Journal & Indexed & Publishing
OPEN ACCESS
e-ISSN: 2587-1587

Research Article

Subject Area
Music

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 104
PP: 3699-3822

Arrival
25 September 2022
Published
30 November 2022

Article ID Number
65936
Article Serial Number
20

Doi Number
http://dx.doi.org/10.29228/sssj.65936

How to Cite This Article
Yücesoy, M. & Şen, Ü.S. (2022). "Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları Ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:104; pp:3799-3822

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması[1]

Children Games with Song And Rhymes Being Used In Education Rhythm In The Region Mardin Artuklu

Mehmet Yücesoy [1] Ülkü Sevim Şen [2]

[1] Öğretmen, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Mezunu, Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulu Müzik Öğretmeni, Mardin/Türkiye
[2] Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzurum/Türkiye

ÖZET

Araştırmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca araştırma aracılığıyla müzik öğretmenlerine, ülkemizde var olan kültürel zenginliği/çeşitliliği eğitim ortamına taşıyabilmeleri yönünde, bulundukları yörenin kültürel unsurlarına müzik eğitiminde yer verebilecekleri farklı yaklaşım önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Araştırmada betimsel ve deneysel araştırma modellerinin bir arada kullanılması yönüyle karma yönteme yer verilmiştir. Araştırmanın deneysel boyutunda "Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Desen" kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Mardin Artuklu Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulunda 6. sınıfta öğrenim görmekte olan 33'ü deney, 40'ı kontrol grubu olmak üzere 73 öğrenci ve Mardin Artuklu'da yaşamakta olan 8'i erkek 2'si kadın toplam 10 görüşmeci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında yapılan görüşmeler doğrultusunda bu bölgede Arapça ve Kürtçe çocuk oyunları ve tekerlemelerin yaygın bir şekilde kullanıldığı, tespit edilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin 2/4 ve 4/4'lük ritmik yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmada uygulanan başarı testi ile kontrol ve deney gruplarının ön test ve son test puan düzeyleri tespit edilip her iki grupta yer alan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Deneysel sürecin sonunda öğrenciler tarafından ders sürecinin beğenildiği, derse severek katılım sağladıkları ve yöre kültürüne ait oyun ve tekerleme öğrenmenin ilgi ile karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Çocuk oyunu, Tekerleme, Ritim eğitimi, Kazanımlar.

ABSTRACT

In the study, it was aimed to examine the effects of musical children's games and nursery rhymes belonging to the Mardin Artuklu region on rhythm education. In addition, through the research, it is aimed to present different approaches to music teachers in order to bring the cultural richness/diversity existing in our country to the educational environment, in which they can include the cultural elements of their region in music education. In the research, mixed method was used in terms of using descriptive and experimental research models together. In the experimental dimension of the research, "Pre-Test-Post-Test Control Group Design" was used. The study group of the research consisted of 73 students, 33 of whom were in the experimental group and 40 of them in the control group, who were studying at the 6th grade at Mardin Artuklu Martry Pilot Lieutenant Ayfer Gök Secondary School in the 2021-2022 academic year, and 10 interviewees in total, 8 male and 2 female living in the Artuklu district of Mardin. In line with the interviews made within the scope of the research, it has been determined that Arabic and Kurdish children's games and nursery rhymes are widely used in this region, and the determined musical children's games and nursery rhymes have 2/4 and 4/4 rhythmic structures. With the achievement test applied in the research, the pretest and posttest score levels of the control and experimental groups were determined, and it was observed that there was a statistically significant difference between the pretest and posttest scores of the students in both groups in favor of the posttest compared to the pretest. Experimental group students showed a more successful appearance in the post-test in achievement test achievements compared to the control group students, and it was concluded that the inclusion of musical children's games and nursery rhymes from the Mardin Artuklu region in the rhythm education had a positive effect on the success of the experimental group students. At the end of the experimental process, it was concluded that the students liked the lesson process, they participated in the lesson with pleasure, and learning the games and nursery rhymes belonging to the local culture was met with interest.

Keywords: Mardin, Children's games, Rhyme, Rhythm education, Achievements.

1. GİRİŞ

Sosyal bir canlı olarak insanın yaşamını sürdürebilmesi için çevresi ile sağlıklı iletişim kurması gerekir. Bireyin hem sosyal uyumu hem de kişilik gelişimi açısından, ilk yaşantılar edindiği "çocukluk dönemi" oldukça önemlidir. Bu dönemde aktarılan bilgi, beceri ve değerler, kişinin ilerleyen yıllardaki yaşantılarını şekillendirmede etkin rol oynamaktadır. Çocuğun yaşamında oyunun ayrı bir yeri ve önemi vardır. Çocuk, oyun aracılığıyla akranlarıyla

[1] Bu çalışma Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN danışmanlığında, Mehmet YÜCESOY tarafından yapılan "Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması" adlı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

birlikte yardımlaşma, kazanma-kaybetme, birliktelik duygularının yanı sıra yaratıcı, yansıtıcı, eleştirel düşünme becerilerini de kazanmaktadır. Oyunun çocuğa, "bireysel olarak paylaşma duygusunu öne çıkarma, düşünme ve çözüm üretmeye odaklı hâle getirme yönleriyle" katkılar sağladığı bilinmektedir (Gökşen, 2014). Oyun aracılığı ile çocuğun görsel, işitsel, zihinsel ve fiziksel olarak birçok becerisinin geliştiği belirtilmektedir (Aktaş-Arnas, 2017; Budak, 2016). Günümüzde yapılan birçok araştırma oyun yoluyla çocukların "yaratıcılıklarının geliştiğini, sosyal, bilişsel, duygusal yönden gelişimlerine katkı sağladığını, dil ve okuma yazma becerilerini geliştirmeye yardımcı olduğunu" ortaya koymaktadır (Girmen, 2012; Onur & Güney, 2004; Özer vd., 2006).

Çocuk oyun oynarken, oyun içerisinde saymaca, tekerleme, ebe seçimi, kuralların belirlenmesi gibi bir dizi ritüel gerçekleştirmektedir. Oyunu oluşturan temel öğelerin başında oyuna hazırlayıcı veya oyunun önemli bir kısmını oluşturan tekerleme, sayışmacalar gelmektedir. "Hemen her oyunun içerisinde bulunabilen tekerleme ve sayışmacalar kafiyeli bir dille, anlamlı anlamsız kelimelerin peş peşe söylenmesi yönüyle" bilinmektedir (Ukay, 2020, s. 36). Tekerlemeler, kelime tekrarı, kafiye ve çeşitli ses oyunlarını içerisinde barındırmakla birlikte aynı zamanda ritmik bir yapıya da sahiptir. Bu yönleriyle tekerlemeler genellikle çocukların ilgisini çekmektedir. "Seslerin dizilişindeki söyleme güçlüğü nedeniyle tekerlemelerin, tekrar tekrar söylenmesi bazı harflerin telaffuzunun düzeltilmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda tekerlemeler, bireyin konuşmada sesini doğru ve etkili; anatomik ve fizyolojik yapısına uygun, dil ve müzik özellikleriyle uyumlu olarak kullanmasında da etkin rol üstlenmektedir" (Gökkaya, 2008; Toker vd., 2018). Gerek okul içi gerek okul dışı ortamlarda tekerlemelerin konuşmaya ve akıcı okumaya yönelik olumlu yönde bir katkı sağladığı söylenebilir (Gülce-Özkaya, 2012; Şentürk, 2008; Yılmaz-Alkan, 2019). İçindeki kafiye ve ritmik yapı gibi özellikleri bakımından tekerleme ve sayışmacalar müzik eğitiminde de önemli bir kaynak teşkil etmektedir (Akgül-Barış & Ece, 2015; Akpınar, 2010; Koğa-Demirbacak, 2019). Müziği oluşturan temel yapılardan birisi de ritimdir. Sağlıklı işitme yetisine sahip her birey için ritim algısı zamanla geliştirilebilmektedir. Çocukluk döneminde yaygın bir şekilde kullanılan tekerleme ve müzikli çocuk oyunları ritmik yapısından dolayı çocukların ritim eğitiminde etkili bir araç olarak düşünülebilir (Gökmen, 2016; Korkmaz, 2019).

Otacıoğlu (2005) müzik eğitiminin "yalnızca bireyin gelişimi için önem taşımadığını, aynı zamanda bir kültür unsuru olarak da ortaya çıktığını, toplumların kendilerine öz yapıları, geçmişi, geleceği ve etkilenmiş olduğu diğer tüm öğelerle aynı toplumun kültürel yapısını meydana getirdiğini" vurgulamaktadır (s. 2). Eğitimde kültürel öğelere yer verilmesiyle aktarılacak bilgi, değer, tutum ve davranışların daha anlaşılır, etkili ve kalıcı olabileceği düşünülmektedir (Esen, 2008; Erdal, 2019; Özden-Gürbüz, 2016; Savaş & Gülüm, 2014; Tören, 2011). Müzik eğitiminde de kültürel zenginliklerden faydalanılmasıyla, öğrenciler açısından eğitim öğretim ortamının ilgi çekici hâle gelmesine, daha kalıcı yaşantılar edinmelerine ve kültürün yeni nesillere aktarımına imkân sağlanmaktadır.

Türkiye'nin çok-kültürlü yapısı da yerel kültür unsurlarının eğitimde kullanılması bakımından çok çeşitli olanaklar sunmaktadır. Sinagatullin (2003) çok-kültürlü eğitimin, "bireye empati kurma, karşısındakine saygı gösterme ve hoşgörü gibi değerlerin de aktarılmasını hedeflediğinden" bahsetmektedir (s. 83). Dini ve etnik yapı açısından farklılıkları bir arada tutan bir şehir görünümüne sahip Mardin çok-kültürlülük bakımından birçok topluluğa ev sahipliği yapması yönüyle önemli bir kültür merkezi durumundadır (Mak, 2017).

2. ARAŞTIRMANIN PROBLEM DURUMU

Araştırmanın problem durumu belirlenirken, Mardin Artuklu yöresinin kültürel çeşitlilik ve zenginlikleri göz önüne alınmış, yöreye ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanılarak etkililiğinin incelenmesinin, kültürel çeşitliliğin eğitim alanına aktarılmasına, sözlü kültür ürünlerinin korunarak, devamlılığının sağlanabilmesine katkı sunacağı düşünülmüştür. Araştırmanın problem cümlesi "Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine katkısı var mıdır?" şeklinde oluşturulmuş bu problem doğrultusunda aşağıda yer verilen sorulara cevap aranmıştır;

- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemeler nelerdir?
- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı nasıldır?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları ne düzeydedir?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları ne düzeydedir?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu araştırmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu araştırmayla müzik öğretmenlerine, ülkemizde var olan kültürel zenginliği/çeşitliliği eğitim ortamına taşıyabilmeleri yönünde, bulundukları yörenin kültürel unsurlarına müzik eğitiminde yer verebilecekleri farklı yaklaşım önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Bu araştırma Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin tespit edilerek ritim kalıplarının oluşturulması, ritim eğitimindeki etkilerinin ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu araştırmada betimsel ve deneysel araştırma modeli bir arada kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel boyutunda "Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Desen" kullanılmıştır.

4.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Mardin Artuklu Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulunda 6. sınıfta öğrenim görmekte olan (33 deney, 40 kontrol grubu olmak üzere) 73 öğrenci ve Mardin Artuklu'da yaşamakta olan (8'i erkek 2'si kadın olmak üzere) toplam 10 görüşmeci oluşturmaktadır. Görüşme yapılan katılımcılara ait bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Görüşme Yapılan Kişilerin Demografik Bilgileri

Görüşmeci	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Meslek
G.E.1	Erkek	72	Lise	Emekli
G.K.1	Kadın	66	Lise	Emekli
G.E.2	Erkek	40	Üniversite	Öğretim Görevlisi
G.E.3	Erkek	46	Üniversite	Öğretmen
G.E.4	Erkek	67	Üniversite	Emekli
G.E.5	Erkek	69	Lise	Esnaf
G.E.6	Erkek	46	Üniversite	Öğretmen
G.E.7	Erkek	43	Üniversite	Öğretmen
G.E.8	Erkek	32	Üniversite	Öğretmen
G.K.2	Kadın	66	Lise	Emekli

Araştırmanın ilk basamağında görüşmecilerle yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Belirlenen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim kalıpları oluşturulmuş ve 6 haftalık deney süreci planlanmıştır. Deney sürecine başlanmadan önce araştırmacılar tarafından hazırlanan başarı testi uzman görüşlerine sunulmuştur. Başarı testine son şekli verildikten sonra araştırmada yer alacak öğrencilere çalışmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiş, deney ve kontrol grubuna ön test uygulaması yapılmıştır. Belirlenen gruplara 6 haftalık bir uygulama süreci planlanmış, deney grubuna Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin yer aldığı 6 haftalık bir ders süreci uygulanırken, kontrol grubuna ise aynı süre içerisinde geleneksel öğretim temelli ders işlenmiştir. 6 haftalık süreç sonunda öğrencilere ritim algıları konusunda son test uygulanmıştır. Araştırma prosedürü Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu'nun 24.02.2022 tarihli ve 03/03 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın birinci alt problemi olan "Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemeler nelerdir?" sorusuna ilişkin olarak katılımcıların vermiş oldukları cevaplar şöyledir:

"Ka ka la tıka", "hedre bedre", "hırka bırka", "şilley billey" bu ve buna benzer oyunlar ve şarkılar yer almaktadır. Bazı oyunların başında sayışmacalar, şarkılar ve tekerlemeler söylenirken bazılarında oyunu oynarken söylenir (G.E.1).

"Nuri attı iki taş", "kezi mezi", "hedre bedre", "şilley billey", "mine mine minete" şu an aklıma gelenler bunlar (G.K.1).

"Bilindik genel geçer oyunlar tekerlemeler vardı. Yakalamaca, top oyunları, bezirgân başı gibi oyunlar oynanırdı. Geleneksel açıdan "hedre bedre" oyunu daha çok akrabalar arasında oynanırdı" (G.E.2).

"Kültürün bir gereği olarak buğdayları tarlada aldıktan sonra ağustos eylül arası buğdayı kaynatıp kurutup ve ardından dövmesi gerçekleşirdi. Taşın oyuk kısmında herkes sırayla bulguru döver. Bulguru döverken de "hev ha maye" ya da "hav ha maye" gibi tohum ve bulgur ile ilgili tekerlemeyi söylerdik" (G.E.3).

"Hedre bedre vardı. Oyunu başlatan hedre bedre'yi her hece bir bacağa gelecek şekilde sesli şarkı olarak söyler, okumanın son hecesi kimin bacağına gelirse, o bacağını içeri doğru dar açı olacak şekilde çeker. Diğer bacağı

oyunda devam kalır. Oyuncuların tümünden uzatılmış bir tek bacak kalıncaya kadar devam eder. Tek bacağı açık kalan cezalandırılır. Cezalandırma şöyle yapılır: O kişinin bacağı havaya kaldırılıp hafifçe yere vurulur. Bu iş yapılınca makamlı şu şarkı söylenir: "heşriyyê heşriyyê heşriyyê bêhvediyyê", sonra bütün ayaklar yerde sürtülerek birbirine hareketli olarak nara atarak gülüşerek birbirine vurulur. Tabii birbirini acıtmadan. Bu oyunlar Arapça oynanılmaktadır, bunların Türkçeye çevrilmesi kafiye açısından uyumsuzluklar oluşturur. "amma Hasan" her oyuncu bir diğer oyuncunun elini üst tarafını işaret ve orta parmağı ile kıstırarak tutmaya çalışır ve tekerlemeyi söylemeye başlar. Tekerleme söylenirken "amma Hasan darap hacer/beynil sıcar/ferrul hamem/bakel hacel/tallik kide/tallık kide/la marayt ehhet/ huş inip/huş huş huş" der demez "pırrr" sesi ile iki oyuncu birbirini ürkütmeye çalışır. Genelde iki kişi ile oynanmaktadır. "hırka bırka" "hırka bırka/tisbeh fil may/av nav pıfff" oynanışı seçilen kişinin haberi olmadan göbeğinin altından başlanıp işaret parmak ile orta parmak ile yürünür gibi yukarı doğru çıkılır. Bu esnada her parmakla adım atıldığında ilgili şarkı hecelenerek söylenir. Sonra çocuğun zihni dağılıp, gülünce pıfff… denir. Çocuk gıdıklanır ve hep beraber gülünür. "rikuptu fiddip" bu bir tekerlemedir. "ennzel ficcib/erkeb iddib/vekilzibdî mittaka" amaç sürekli ve hızlanarak söylendiğinde yaşanılan dil sürçmelerini tespit etmek. Dil sürçmesi yaşanınca kendi aralarında komik bir an yaşanıyor. "kaa kaa le tıka" "kaâ kaâ le tıkaâ/İmmik ve bûk ficcebel/Yeklün ihbeyz u leben/Ebûk idık tambora/İmmik tıhşi sannora. Aslında tekerlemenin başında yer alan "ka" sesi bir kartal veya akbaba sesini andırmak için söylenmektedir" (G.E.4).

"Amma Hasan, "hacencele", "ka ka la tıka" şu an bunlar aklımda" (G.E.5).

"Hemen hemen her yerde oynanan oyunlar oynardık. Oynadığımız oyunlarda tekerleme ve şarkılar pek yer almıyordu. Arapça açısından oynadığımız oyunlar vardı ama şu an pek aklıma gelmemekte. Kürtçe olarak "hav ha maye" vardı. Büyüklerimiz taşlardan oyulmuş çukurlarda bulgur döverken farklı ritimlerle o işi icra ettiklerini hatırlıyorum. O işi yaparken bu ritmik yapının insana güç enerji verdiği gözlemleniyordu. Sözü olmayan ama ritmi olan bazı durumlar vardı. İç ses veya nefes alıp vermeyi sesli bir şekilde yaparken bunlar gerçekleşiyordu. Sustukları zaman sanki enerjilerinin daha azaldığını hatırlıyorum (G.E.6).

"Çocuk oyunları ise "ırğayat" (misket) adlı oyunu oynardık. Tekerlemeli sayışmalı oyunlar vardı. Bunlardan biri "oyna dıbbe" vardı. Tek ayak üzerinde oynanan bir oyundur. "hedre bedre", "hacencele", "amma Hasan" tabi günümüzde biraz melodileştirerek popülerlik kazandırmak için farklı şekilde söylenen "ka ka la tıka" vardı" (G.E.7).

"Günümüzde biraz daha popüler olan "ka ka la tıka" var. "meğni acuze" Türkçe tekerlemeler de söylenirdi" (G.E.8).

"Oynadığımız oyunların başında ebe seçiminde ya da müstakil biçimde tekerleme ile oynanan oyunlar vardı bunlardan biri "hedre bedre", "hecencele" vardı" (G.K.2).

Katılımcıların görüşleri incelendiğinde Mardin Artuklu yöresinde Arapça ve Kürtçe çocuk oyunları ve tekerlemelerin daha yaygın bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Katılımcılardan "*ka ka la tıka"* beş kişi, *"enzel ficcip/rikupti fid dip"* bir kişi, *"he mav haye"* iki kişi, *"hırka bırka"* iki kişi *"hacencele bacencele"* üç kişi, oyunlardan ise *"amma Hasan"* üç kişi ve *"hedre bedre"* altı kişi tarafından belirtilmiştir. Tespit edilen tekerleme ve oyunlara araştırmanın deneysel sürecinde yer verilmesi kararlaştırılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı nasıldır?" sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Şekil 1-8'de yer almaktadır. Yapılan görüşmeler neticesinde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyun ve tekerlemelerinden ritim eğitimde uygulanabilecek olan müzikli çocuk oyun ve tekerlemelerin ritmik kalıbı belirlenmiştir.

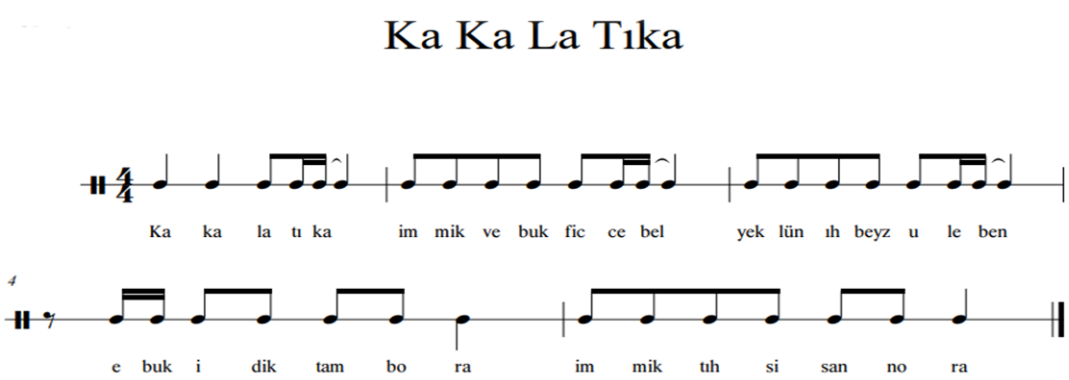

Şekil 1. Ka Ka La Tıka

"Ka ka la tıka" Mardin Artuklu yöresinde çocuklar arasında yaygın bir şekilde seslendirilen tekerlemedir. Yazın damlara çıkan çocukların havada gördükleri kartal, atmaca, kırlangıç, güvercin veya şahinleri gördükleri zaman söyledikleri tekerlemedir.

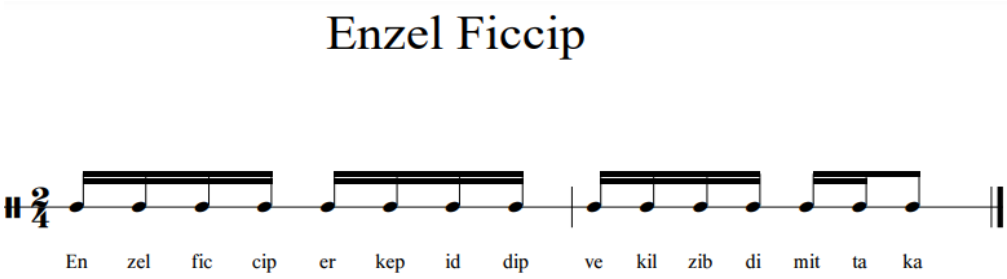

Şekil 2. Enzel Ficcip

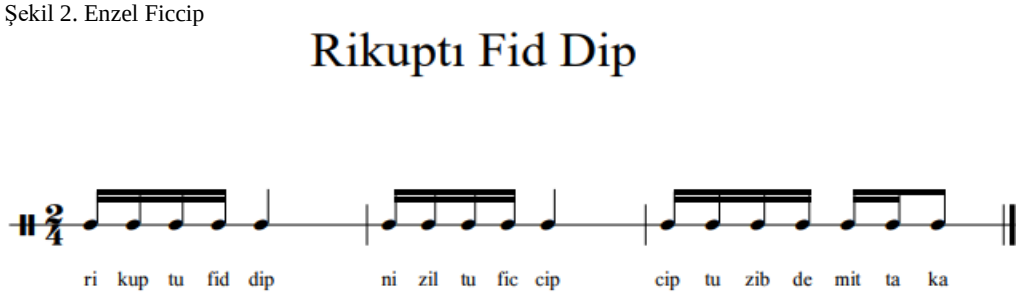

Şekil 3. Rikuptu Fid Dip

Görüşme yapılan kişilerin farklı şekilde söylemesinden kaynaklı "rikuptu fid dip" veya "enzel ficcip" hâlinde iki şekilde yer verilmiştir. Bu tekerlemenin özellikle görüşme yapılan kişilerin çocukluk zamanlarında yaygın bir şeklide kullanıldığı tespit edilmiştir. Tekerlemenin kademeli bir şekilde hızlı söylenmesi en önemli özelliğidir. Tekerleme hızlı söylendiğinde yaşanılan dil sürçmeleri çocuklar tarafında eğlenceli bulunmaktadır.

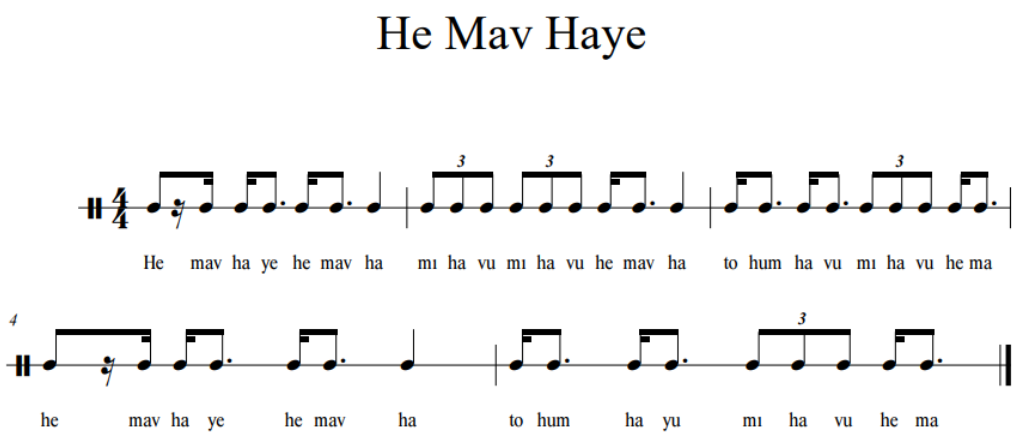

Şekil 4. He Mav Haye

"He mav haye" buğday hasadından sonra bulgur döverken söylenen bir tekerlemedir.

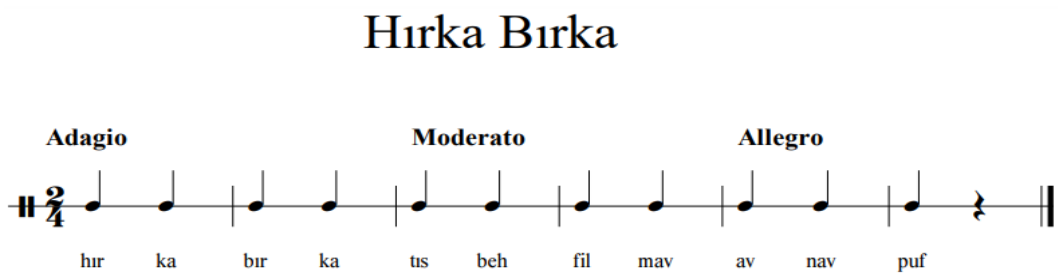

Şekil 5. Hırka Bırka

"Hırka bırka" adlı tekerleme genelde küçük yaş grubunda yer alan çocuklar veya bebeklere söylenen oyunlu bir tekerlemedir. Tekerlemeyi söyleyen kişi her heceye denk gelecek şekilde orta ve işaret parmağını hareket ettirir. Tekerlemeyi söyleyen kişi giderek hızlandıkça karşıda yer alan çocuğu gıdıklaması ile sonuçlanır.

Amma Hasan

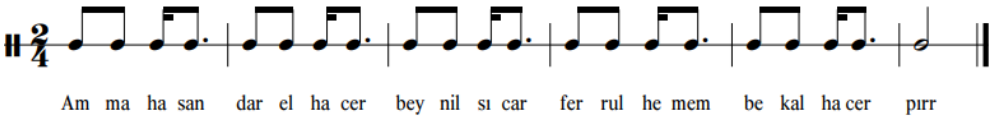

Şekil 6. Amma Hasan

"Amma Hasan" görüşme yapılan kişilerin çocukluk zamanında kendi aralarında yaygın bir şekilde söyledikleri tekerlemelerdendir.

Hedre Bedre

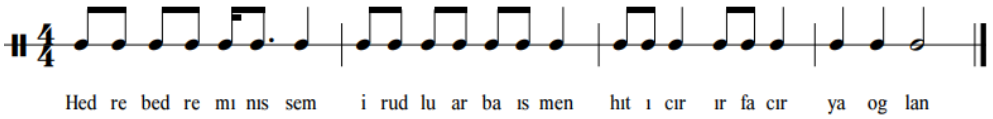

Şekil 7. Hedre Bedre

"Hedre bedre" oyun içerisinde söylenen bir tekerlemedir. Bir araya gelen çocuklar ayak ve ellerini ortaya koyar. Tekerleme söylenirken her hece ortada yer alan ayak ve ellere denk gelecek şekilde söylenir. Tekerleme sonuna denk gelen kişinin eli veya ayağı ortadan çekilir. Bu durum en son kişinin eli veya ayağı kalana kadar devam eder ve en son kalan kişiye çocukların belirlediği bir ceza verilir. Bazen bu ceza esnasında "Heşriyyê heşriyyê heşriyyê bêhvediyyê" sözleri bir ağızdan söylenir.

Hacencele Bacencele

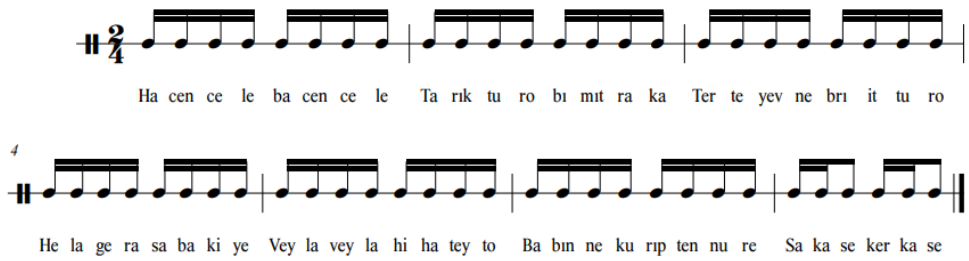

Şekil 8. Hacencele Bacencele

"Hacencele bacencele" daha çok küçük yaş gruplarında söylenen bir tekerlemedir. Evde dört beş çocuk bir araya gelip elini bir diğerinin üstüne koyarak tekerleme söylenir. Tekerleme sonunda herkes elini kaldırır.

Araştırmada yer verilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin 2/4 veya 4/4'lük ritmik yapıya sahip olduğu görülmektedir. Yöreye ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik açıdan basit bir yapıda olması kolayca öğrenmeye imkân vermektedir. Parça içerisinde çoğunlukla 4'lük, 8'lik ve 16'lık notalar yer alsa da 2'lik ve noktalı notalar da yer almaktadır. Tartımsal açıdan notalar incelendiğinde eserlerin çoğunda dörtlük nota, iki sekizlik nota, bir sekizlik ve iki onaltılık nota, iki onaltılık nota ve bir sekizlik nota, dört onaltılık tartım kalıplarının kullanıldığı görülmektedir. Öte yandan bazı eserlerde "Üçleme" gibi farklı tartım kalıplarına da yer verilmektedir. Genel olarak baktığımızda tartımsal açıdan zengin bir çeşitliliğin olduğu görülmektedir. Yapılan görüşmelerde kaynak kişilerin melodik açıdan herhangi bir kuralı belirtmeden söylemeleri bu eserlerin ses genişliğinin olmadığını, ezgisel açıdan tek düze olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan "Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları ne düzeydedir?" sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlara Tablo 2 ve 3'te yer verilmiştir.

Tablo 2. Deney Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Test Maddeleri	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	20	60.6	13	39.4	6	18.2	27	81.8
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	26	78.8	7	21.2	8	24.2	25	75.8
3- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	8	24.2	25	75.8
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	14	42.4	19	57.6	7	21.2	26	78.8
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	2	6.1	31	93.9
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	30	90.9	3	9.1	10	30.3	23	69.7
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	21	63.6	12	36.4	8	24.2	25	75.8
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	15	45.5	18	54.5	4	12.1	29	87.9
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	27	81.8	6	18.2	12	36.4	21	63.6
10- Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir?	24	72.7	9	27.3	19	57.6	14	42.4
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	26	78.8	7	21.2	15	45.5	18	54.5
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	25	75.8	8	24.2	6	18.2	27	81.8
13- "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	23	69.7	10	30.3	15	45.5	18	54.5
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	7	21.2	26	78.8
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	25	75.8	8	24.2	7	21.2	26	78.8
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	23	69.7	10	30.3	14	42.4	19	57.6
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	19	57.6	14	42.4	5	15.2	28	84.8
18- Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır?	3	9.1	30	90.9	0	0	33	100.0
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	23	69.7	10	30.3	13	39.4	20	60.6
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	27	81.8	6	18.2	10	30.3	23	69.7
Toplam/Ortalama	419	63.49	241	36.51	176	26.67	484	73.33

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunu oluşturan toplam 33 öğrenciden; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? *(madde 1)* sorusuna ön testte 20'sinin %60.6 oranla yanlış, 13'ünün %39.4 oranla doğru ve son testte 6'sının %18.2 oranla yanlış, 27'sinin %81.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 2)* sorusuna ön testte 26'sının %78.8 oranla yanlış, 7'sinin %21.2 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 3)* sorusuna ön testte 16'sının %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? *(madde 4)* sorusuna ön testte 14'ünün %42.4 oranla yanlış, 19'unun %57.6 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sının %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? *(madde 5)* sorusuna ön testte 16'sının %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 2'sinin %6.1 oranla yanlış, 31'inin %93.9 oranla doğru cevap verdiği;

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 6)* sorusuna ön testte 30'unun %90.9 oranla yanlış, 3'ünün %9.1 oranla doğru ve son testte 10'unun %30.3 oranla yanlış, 23'ünün %69.7 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur? *(madde 7)* sorusuna ön testte 21'inin %63.6 oranla yanlış, 12'sinin %36.4 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 8)* sorusuna ön testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru ve son testte 4'ünün %12.1 oranla yanlış, 29'unun %87.9 oranla doğru cevap verdiği;

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 9)* sorusuna ön testte 27'sinin %81.8 oranla yanlış, 6'sının %18.2 oranla doğru ve son testte 12'sinin %36.4 oranla yanlış, 21'inin %63.6 oranla doğru cevap verdiği;

Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? *(madde 10)* sorusuna ön testte 24'ünün %72.7 oranla yanlış, 9'unun %27.3 oranla doğru ve son testte 19'unun %57.6 oranla yanlış, 14'ünün %42.4 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? *(madde 11)* sorusuna ön testte 26'sının %78.8 oranla yanlış, 7'sinin %21.2 oranla doğru ve son testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? *(madde 12)* sorusuna ön testte 25'inin %75.8 oranla yanlış, 8'inin %24.2 oranla doğru ve son testte 6'sının %18.2 oranla yanlış, 27'sinin %81.8 oranla doğru cevap verdiği;

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 13)* sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru cevap verdiği;

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 14)* sorusuna ön testte 16'sının %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sının %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? *(madde 15)* sorusuna ön testte 25'inin %75.8 oranla yanlış, 8'inin %24.2 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sının %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 16)* sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 14'ünün %42.4 oranla yanlış, 19'unun %57.6 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 17)* sorusuna ön testte 19'unun %57.6 oranla yanlış, 14'ünün %42.4 oranla doğru ve son testte 5'inin %15.2 oranla yanlış, 28'inin %84.8 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır? *(madde 18)* sorusuna ön testte 3'ünün %9.1 oranla yanlış, 30'unun %90.9 oranla doğru ve son testte 0'ının %0 oranla yanlış, 33'ünün %100.0 oranla doğru cevap verdiği;

"Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 19)* sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 13'ünün %39.4 oranla yanlış, 20'sinin %60.6 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 20)* sorusuna ön testte 27'sinin %81.8 oranla yanlış, 6'sının %18.2 oranla doğru ve son testte 10'unun %30.3 oranla yanlış, 23'ünün %69.7 oranla doğru cevap verdiği görülmektedir.

Uygulanan başarı testi genel ortalama düzeyine bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin ön testte toplam 20 soruya %63.49 oranla yanlış cevap verdikleri, %36.51 oranla doğru cevapladıkları görülürken, son testte ise %26.67 oranla yanlış cevap verirken %73.33 oranla doğru cevap verdikleri görülmüştür.

Tablo 3. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Test Maddeleri	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	17	42.5	23	57.5	4	10.0	36	90.0
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	30	75.0	10	25.0	17	42.5	23	57.5
3- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	19	47.5	21	52.5	13	32.5	27	67.5
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	24	60.0	16	40.0	22	55.0	18	45.0
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	7	17.5	33	82.5	2	5.0	38	95.0
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	33	82.5	7	17.5	14	35.0	26	65.0
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	26	65.0	14	35.0	17	42.5	23	57.5
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	17	42.5	23	57.5	7	17.5	33	82.5
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	26	65.0	14	35.0	25	62.5	15	37.5
10- Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer	28	70.0	12	30.0	28	70.0	12	30.0

verilmektedir?								
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	28	70.0	12	30.0	25	62.5	15	37.5
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	26	65.0	14	35.0	14	35.0	26	65.0
13- "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	28	70.0	12	30.0	24	60.0	16	40.0
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	14	35.0	26	65.0	4	10.0	36	90.0
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	31	77.5	9	22.5	22	55.0	18	45.0
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	22	55.0	18	45.0	14	35.0	26	65.0
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	20	50.0	20	50.0	3	7.5	37	92.5
18- Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır?	2	5.0	38	95.0	3	7.5	37	92.5
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	25	62.5	15	37.5	23	57.5	17	42.5
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	24	60.0	16	40.0	21	52.5	19	47.5
Toplam/Ortalama	447	55.875	353	44.125	302	37.75	498	62.25

Tablo 3 incelendiğinde kontrol grubunu oluşturan toplam 40 öğrenciden; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? *(madde 1)* sorusuna ön testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru ve son testte 4'ünün %10.0 oranla yanlış, 36'sının %90.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 2)* sorusuna ön testte 30'unun %75.0 oranla yanlış, 10'unun %25.0 oranla doğru ve son testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 3)* sorusuna ön testte 19'unun %47.5 oranla yanlış, 21'inin %52.5 oranla doğru ve son testte 13'ünün %32.5 oranla yanlış, 27'sinin %67.5 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? *(madde 4)* sorusuna ön testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru ve son testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru cevap verdiği;

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? *(madde 5)* sorusuna ön testte 7'sinin %17.5 oranla yanlış, 33'ünün %82.5 oranla doğru ve son testte 2'sinin %5.0 oranla yanlış, 38'inin %95.0 oranla doğru cevap verdiği;

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 6)* sorusuna ön testte 33'ünün %82.5 oranla yanlış, 7'sinin %17.5 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur? *(madde 7)* sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 8)* sorusuna ön testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru ve son testte 7'sinin %17.5 oranla yanlış, 33'ünün %82.5 oranla doğru cevap verdiği;

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 9)* sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru cevap verdiği;

Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? *(madde 10)* sorusuna ön testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? *(madde 11)* sorusuna ön testte oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? *(madde 12)* sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 13)* sorusuna ön testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru cevap verdiği;

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 14)* sorusuna ön testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru ve son testte 4'ünün %10.0 oranla yanlış, 36'sının %90.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? *(madde 15)* sorusuna ön testte 31'inin %77.5 oranla yanlış, 9'unun %22.5 oranla doğru ve son testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 16)* sorusuna ön testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 17)* sorusuna ön testte 20'sinin %50.0 oranla yanlış, 20'sinin %50.0 oranla doğru ve son testte 3'ünün %7.5 oranla yanlış, 37'sinin %92.5 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır? *(madde 18)* sorusuna ön testte 2'sinin %5.0 oranla yanlış, 38'inin %95.0 oranla doğru ve son testte 3'ünün %7.5 oranla yanlış, 37'sinin %92.5 oranla doğru cevap verdiği;

"Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 19)* sorusuna ön testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru ve son testte 23'ünün %57.5 oranla yanlış, 17'sinin %42.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 20)* sorusuna ön testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru ve son testte 21'inin %52.5 oranla yanlış, 19'unun %47.5 oranla doğru cevap verdiği görülmektedir.

Uygulanan başarı testi genel ortalama düzeyine bakıldığında, kontrol grubu öğrencilerinin ön testte toplam 20 soruya %55.875 oranla yanlış cevap verdikleri, %44.125 oranla doğru cevapladıkları görülürken, son testte ise, %37.75 oranla yanlış cevap verirken %62.25 oranla doğru cevap verdikleri görülmüştür.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan "Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 4-7'de yer almaktadır.

Tablo 1. Deney Grubu Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	8.50	8.50	-3.500	.000
	Pozitif Sıra	15	8.50	127.50		
	Eşit Sıra	17				
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	2	11.50	23.00	-3.838	.000
	Pozitif Sıra	20	11.50	230.00		
	Eşit Sıra	11				
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-3.742	.000
	Pozitif Sıra	14	7.50	105.00		
	Eşit Sıra	19				
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	Negatif Sıra	1	11.50	11.50	-4.264	.000
	Pozitif Sıra	21	11.50	241.50		
	Eşit Sıra	11				
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	10.00	30.00	-2.982	.003
	Pozitif Sıra	16	10.00	160.00		
	Eşit Sıra	14				
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	2	8.00	16.00	-2.840	.005
	Pozitif Sıra	13	8.00	104.00		
	Eşit Sıra	18				
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	11.00	33.00	-3.273	.001
	Pozitif Sıra	18	11.00	198.00		
	Eşit Sıra	12				
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	Negatif Sıra	5	11.00	55.00	-2.400	.016
	Pozitif Sıra	16	11.00	176.00		
	Eşit Sıra	12				
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	11.00	11.00	-4.146	.000
	Pozitif Sıra	20	11.00	220.00		
	Eşit Sıra	12				
13- "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	7.50	22.50	-2.138	.033
	Pozitif Sıra	11	7.50	82.50		
	Eşit Sıra	19				
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	4	9.00	36.00	-2.183	.029
	Pozitif Sıra	13	9.00	117.00		

	Eşit Sıra	16				
	Negatif Sıra	1	10.50	10.50		
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Pozitif Sıra	19	10.50	199.50	-4.025	.000
	Eşit Sıra	13				
	Negatif Sıra	5	10.00	50.00		
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Pozitif Sıra	14	10.00	140.00	-2.065	.039
	Eşit Sıra	14				
	Negatif Sıra	1	8.50	8.50		
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Pozitif Sıra	15	8.50	127.50	-3.500	.000
	Eşit Sıra	17				
	Negatif Sıra	6	11.50	69.00		
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Pozitif Sıra	16	11.50	184.00	-2.132	.033
	Eşit Sıra	11				
	Negatif Sıra	1	10.00	10.00		
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Pozitif Sıra	18	10.00	180.00	-3.900	.000
	Eşit Sıra	14				
	Negatif Sıra	1	1.00	1.00		
Ön Test Genel-Son Test Genel	Pozitif Sıra	31	17.00	527.000	-4.926	.000
	Eşit Sıra	1				

Tablo 4'te 33 kişiden oluşan deney grubunun ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? *(madde 1)* maddesinde NS=1, PS=15 ve ES=17 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=8.50 ve son test SO=8.50, son test ST=127.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.500, p=0.000<0.05).*

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 2)* maddesinde NS=2, PS=20 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=23.00 ve son test SO=11.50, son test ST=230.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.838, p=0.000<0.05).*

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? *(madde 5)* maddesinde NS=0, PS=14 ve ES=19 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=7.50, son test ST=105.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.742, p=0.000<0.05).*

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 6)* maddesinde NS=1, PS=21 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=11.50 ve son test SO=11.50, son test ST=241.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.264, p=0.000<0.05).*

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 7)* maddesinde NS=3, PS=16 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı)

bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=30.00 ve son test SO=10.00, son test ST=160.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.982, p=0.003<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 8)* maddesinde NS=2, PS=13 ve ES=18 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.00, ön test ST=16.00 ve son test SO=8.00, son test ST=104.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.840, p=0.005<0.05).*

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 9)* maddesinde NS=3, PS=18 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=33.00 ve son test SO=11.00, son test ST=198.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.273, p=0.001<0.05).*

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? *(madde 11)* maddesinde NS=5, PS=16 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=55.00 ve son test SO=11.00, son test ST=176.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.400, p=0.016<0.05).*

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? *(madde 12)* maddesinde NS=1, PS=20 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=11.00 ve son test SO=11.00, son test ST=220.00) ön test'e göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.146, p=0.000<0.05).*

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 13)* maddesinde NS=3, PS=11 ve ES=19 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.50, ön test ST=22.50 ve son test SO=7.50, son test ST=82.50) ön teste göre Son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.138, p=0.033<0.05).*

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 14)* maddesinde NS=4, PS=13 ve ES=16 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=9.00, ön

test ST=36.00 ve son test SO=9.00, son test ST=117.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.183, p=0.029<0.05).*

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? *(madde 15)* maddesinde NS=1, PS=19 ve ES=13 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.50, ön test ST=10.50 ve son test SO=10.50, son test ST=199.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.025, p=0.000<0.05).*

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 16)* maddesinde NS=5, PS=14 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=50.00 ve son test SO=10.00, son test ST=140.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.065, p=0.039<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 17)* maddesinde NS=1, PS=15 ve ES=17 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=8.50 ve son test SO=8.50, son test ST=127.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.500, p=0.000<0.05).*

"Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 19)* maddesinde NS=6, PS=16 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=69.00 ve son test SO=11.50, son test ST=184.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.132, p=0.033<0.05).*

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 20)* maddesinde NS=1, PS=18 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=10.00 ve son test SO=10.00, son test ST=180.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.900, p=0.000<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 3)*, Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir*? (madde 4)*, Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? *(madde 10)* ve Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır? *(madde 18)* maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır *(p>0.05).*

Başarı testi ön test-son test genel ortalama puanlarına bakıldığında ise, deney grubu öğrencilerinin NS=1, PS=31 ve ES=1 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=1.00, ön test ST=1.00 ve son test SO=17.00, son test ST=527.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.926, p=0.000<0.05)*. Başka bir anlatımla, ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Tablo 2. Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	10.00	30.00	-2.982	.003
	Pozitif Sıra	16	10.00	160.00		
	Eşit Sıra	21				
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	8.00	8.00	-3.357	.001
	Pozitif Sıra	14	8.00	112.00		
	Eşit Sıra	25				
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	Negatif Sıra	3	13.00	39.00	-3.800	.000
	Pozitif Sıra	22	13.00	286.00		
	Eşit Sıra	15				
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	5	10.00	50.00	-2.065	.039
	Pozitif Sıra	14	10.00	140.00		
	Eşit Sıra	21				
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	8.50	25.50	-2.500	.012
	Pozitif Sıra	13	8.50	110.50		
	Eşit Sıra	24				
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-3.464	.001
	Pozitif Sıra	12	6.50	78.00		
	Eşit Sıra	28				
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	8.50	25.50	-2.500	.012
	Pozitif Sıra	13	8.50	110.50		
	Eşit Sıra	24				
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Negatif Sıra	2	7.00	14.00	-2.496	.013
	Pozitif Sıra	11	7.00	77.00		
	Eşit Sıra	27				
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	7.50	22.50	-2.138	.033
	Pozitif Sıra	11	7.50	82.50		
	Eşit Sıra	26				
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-4.123	.000
	Pozitif Sıra	17	9.00	153.00		
	Eşit Sıra	23				
Ön Test Genel-Son Test Genel	Negatif Sıra	3	6.33	19.00	-5.117	.000
	Pozitif Sıra	35	20.63	722.00		
	Eşit Sıra	2				

Tablo 5'te 40 kişiden oluşan kontrol grubunun ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? *(madde 1)* maddesinde NS=3, PS=16 ve ES=21 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=30.00 ve son test SO=10.00, son test ST=160.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.982, p=0.003<0.05)*.

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 2)* maddesinde NS=1, PS=14 ve ES=25 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.00, ön test ST=8.00 ve son test SO=8.00, son test ST=112.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar

Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.357, p=0.001<0.05).*

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 6)* maddesinde NS=3, PS=22 ve ES=15 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının Son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=13.00, ön test ST=39.00 ve son test SO=13.00, son test ST=286.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.800, p=0.000<0.05).*

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? *(madde 7)* maddesinde NS=5, PS=14 ve ES=21 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=50.00 ve son test SO=10.00, son test ST=140.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.065, p=0.039<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 8)* maddesinde NS=3, PS=13 ve ES=24 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=25.50 ve son test SO=8.50, son test ST=110.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.500, p=0.012<0.05).*

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? *(madde 12)* maddesinde NS=0, PS=12 ve ES=28 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=6.50, son test ST=78.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.464, p=0.001<0.05).*

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 14)* maddesinde NS=3, PS=13 ve ES=24 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=25.50 ve son test SO=8.50, son test ST=110.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.500, p=0.012<0.05).*

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? *(madde 15)* maddesinde NS=2, PS=11 ve ES=27 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.00, ön test ST=14.00 ve son test SO=7.00, son test ST=77.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları

arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.496, p=0.013<0.05).*

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? *(madde 16)* maddesinde NS=3, PS=11 ve ES=26 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.50, ön test ST=22.50 ve son test SO=7.50, son test ST=82.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-2.138, p=0.033<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 17)* maddesinde NS=0, PS=17 ve ES=23 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=9.00, son test ST=153.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.123, p=0.000<0.05).*

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 3),* Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? *(madde 4)*, "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? *(madde 5)*, Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 9)*, Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? *(madde 10)*, Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? *(madde 11)*, "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 13)*, Aşağıdakilerden hangisi vurmalı çalgıdır? *(madde 18)*, "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 19)* ve Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 20)* maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır *(p>0.05).*

Başarı testi ön test-son test genel ortalama puanlarına bakıldığında ise, kontrol grubu öğrencilerinin NS=3, PS=35 ve ES=2 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=6.33, ön test ST=19.00 ve son test SO=20.63, son test ST=722.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-5.117, p=0.000<0.05).*

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	Deney	33	30.80	1016.50	455.500	.005
	Kontrol	40	42.11	1684.50		
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Deney	33	32.64	1077.00	516.000	.045
	Kontrol	40	40.60	1624.00		
Ön Test Genel Ortalama	Deney	33	30.36	1002.00	441.000	.014
	Kontrol	40	42.48	1699.00		

Tablo 6'ya göre, 33 kişiden oluşan deney ve 40 kişiden oluşan kontrol gruplarının ön test puan farklılıklarına madde bazında bakıldığında; 5. madde (U=455.500, *p*=.005<.05) ve 20. maddede (U=516.000, *p*=.045<.05) ve ön test genel ortalama puanları arasında (U=441.000, *p*=.014<.05) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? *(madde 5)* (SO_{Deney}=30.80, ST_{Deney}=1016.50 ve $SO_{Kontrol}$=42.11, $ST_{Kontrol}$=1684.50) ve Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 20)* (SO_{Deney}=32.64, ST_{Deney}=1077.00 ve $SO_{Kontrol}$=40.60, $ST_{KOntrol}$=1624.00) maddelerinde ve ön test genel ortalama puanlarında (SO_{Deney}=30.36, ST_{Deney}=1002.00 ve $SO_{Kontrol}$=42.48, $ST_{Kontrol}$=1699.00) kontrol grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının deney grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir

anlatımla, kontrol grubu öğrencileri deney grubu öğrencilerine göre başarı testinde ön testte daha başarılı bir görünüm sergilemektedirler.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Son Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	Deney	33	43.76	1444.00	437.000	.004
	Kontrol	40	31.43	1257.00		
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Deney	33	42.23	1393.50	487.500	.027
	Kontrol	40	32.69	1307.50		
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Deney	33	43.76	1444.00	437.000	.004
	Kontrol	40	31.43	1257.00		
Son Test Genel Ortalama	Deney	33	43.38	1431.50	449.500	.019
	Kontrol	40	31.74	1269.50		

Tablo 7'ye göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının son test puan farklılıklarına madde bazında bakıldığında; 4. madde (U=437.000, *p*=.004<.05), 9. madde (U=487.500, *p*=.027<.05) ve 15. maddede (U=437.000, *p*=.004<.05) ve son test genel ortalama puanları arasında (U=449.500, *p*=.019<.05) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? *(madde 4)* (SO_{Deney}=43.76, ST_{Deney}=1444.00 ve $SO_{Kontrol}$=31.43, $ST_{Kontrol}$=1257.00), Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? *(madde 9)* (SO_{Deney}=42.23, ST_{Deney}=1393.50 ve $SO_{Kontrol}$=32.69, $ST_{Kontrol}$=1307.50) ve Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? *(madde 15)* (SO_{Deney}=43.76, ST_{Deney}=1444.00 ve $SO_{Kontrol}$=31.43, $ST_{Kontrol}$=1257.00) maddelerinde ve son test genel ortalama puanlarında (SO_{Deney}=43.38, ST_{Deney}=1431.50 ve $SO_{Kontrol}$=31.74, $ST_{Kontrol}$=1269.50) deney grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir anlatımla, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testinde son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan "Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları ne düzeydedir?" sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara Tablo 8 ve 9'da yer verilmiştir.

Tablo 5. Deney Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Kazanımlar	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	97	73.475	35	26.525	59	44.725	73	55.275
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	419	63.49	241	36.51	176	26.67	484	73.33
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	112	56.58	86	43.42	36	18.18	162	81.82

Tablo 8 incelendiğinde deney grubunu oluşturan toplam 33 öğrencinin; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular *(madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %73.475 oranla 97 puan ve doğru cevap puanı %26.525 oranla 35 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %44.725 oranla 59 puan ve doğru cevap puanı %55.275 oranla 73 puan olmuştur.

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %63.49 oranla 419 puan ve doğru cevap puanı %36.51 oranla 241 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %26.67 oranla 176 puan ve doğru cevap puanı %73.33 oranla 484 puan olmuştur.

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %56.58 oranla 112 puan ve doğru

cevap puanı %43.42 oranla 86 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %18.18 oranla 36 puan ve doğru cevap puanı %81.82 oranla 162 puan olmuştur.

Tablo 6. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Kazanımlar	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	107	66.875	53	33.125	100	62.5	60	37.5
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	447	55.875	353	44.125	302	37.75	498	62.25
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	110	45.83	130	54.17	43	16.25	197	83.75

Tablo 9 incelendiğinde kontrol grubunu oluşturan toplam 40 öğrencinin; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını *uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %66.875 oranla 107 puan ve doğru cevap puanı %33.125 oranla 53 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %62.5 oranla 100 puan ve doğru cevap puanı %37.5 oranla 60 puan olmuştur.

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %55.875 oranla 447 puan ve doğru cevap puanı %44.125 oranla 353 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %37.75 oranla 302 puan ve doğru cevap puanı %62.25 oranla 498 puan olmuştur.

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %45.83 oranla 110 puan ve doğru cevap puanı %54.17 oranla 130 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %16.25 oranla 43 puan ve doğru cevap puanı %83.75 oranla 197 puan olmuştur.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan "Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara Tablo 10-13'te yer verilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön test-Son test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Kazanımlar	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Negatif Sıra	4	12.13	48.50	-3.439	.001
	Pozitif Sıra	23	14.33	329.50		
	Eşit Sıra	6				
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Negatif Sıra	1	1.00	1.00	-4.926	.000
	Pozitif Sıra	31	17.00	527.00		
	Eşit Sıra	1				
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Negatif Sıra	1	3.50	3.50	-4.478	.000
	Pozitif Sıra	26	14.40	374.50		
	Eşit Sıra	6				

Tablo 10'da 33 kişiden oluşan deney grubunun ritim eğitimine ilişkin kazanımlara yönelik ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19) kazanımında NS=4, PS=23 ve ES=6 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=12.13, ön test ST=48.50 ve son test SO=14.33, son test ST=329.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney

grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-3.439, p=0.001<0.05).*

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20) kazanımında NS=1, PS=31 ve ES=1 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının Son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=1.00, ön test ST=1.00 ve son test SO=17.00, son test ST=527.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.926, p=0.000<0.05).*

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17) kazanımında NS=1, PS=26 ve ES=6 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=3.50, ön test ST=3.50 ve son test SO=14.40, son test ST=374.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.478, p=0.000<0.05).*

Başka bir anlatımla, ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin kazanımlar açısından deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Tablo 8. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Kazanımlar	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Negatif Sıra	16	18.03	288.50	-.454	.650
	Pozitif Sıra	19	17.97	341.50		
	Eşit Sıra	5				
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Negatif Sıra	3	6.33	19.00	-5.117	.000
	Pozitif Sıra	35	20.63	722.00		
	Eşit Sıra	2				
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Negatif Sıra	3	12.33	37.00	-4.802	.000
	Pozitif Sıra	34	19.59	666.00		
	Eşit Sıra	3				

Tablo 11'de 40 kişiden oluşan kontrol grubunun ritim eğitimine ilişkin kazanımlara yönelik ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular *(madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında NS=16, PS=19 ve ES=5 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına denk olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=18.03, ön test ST=288.50 ve son test SO=17.97, son test ST=341.50) ön test ve son test arasında farklılık olmadığı söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir *(Z=-454, p=0.650>0.05).*

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında NS=3, PS=35 ve ES=2 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=6.33, ön test ST=19.00 ve son test SO=20.63, son test ST=722.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-5.117, p=0.000<0.05).*

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında NS=3, PS=34 ve ES=3 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=12.33, ön test ST=37.00 ve son test SO=19.59, son test ST=666.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir *(Z=-4.802, p=0.000<0.05).*

Tablo 9. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Kazanımlar	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Deney	33	34.27	1131.00	570.000	.297
	Kontrol	40	39.25	1570.00		
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Deney	33	30.36	1002.00	441.000	.014
	Kontrol	40	42.48	1699.00		
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Deney	33	31.32	1033.50	472.500	.033
	Kontrol	40	41.69	1667.50		

Tablo 12'ye göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının ön test puan farklılıklarına kazanımlar bazında bakıldığında; Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında (U=441.000, *p*=.014<.05) ve Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında (U=472.500, *p*=.033<.05) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular *(madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında ise, istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık bulunmamıştır (U=570.000, *p*=.297>.05).

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, "Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında (SO_{Deney}=30.36, ST_{Deney}=1002.00 ve $SO_{Kontrol}$=42.48, $ST_{Kontrol}$=1699.00) ve Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında (SO_{Deney}=31.32, ST_{Deney}=1033.50 ve $SO_{Kontrol}$=41.69, $ST_{Kontrol}$=1667.50) kontrol grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının deney grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir anlatımla, kontrol grubu öğrencileri deney grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında ön testte daha başarılı bir görünüm sergilemektedirler.

Tablo 10. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Son Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Kazanımlar	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Deney	33	42.88	1415.00	466.000	.028
	Kontrol	40	32.15	1286.00		
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Deney	33	43.38	1431.50	449.500	.019
	Kontrol	40	31.74	1269.50		
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Deney	33	37.23	1228.50	652.500	.930
	Kontrol	40	36.81	1472.50		

Tablo 13'e göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının son test puan farklılıklarına kazanımlar bazında bakıldığında; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular *(madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında (U=466.000, *p*=.028<.05) ve Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve

öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında (U=449.500, *p*=.019<.05) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder *(madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)* kazanımında ise, istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık bulunmamıştır (U=652.500, *p*=.930>.05).

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular *(madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında (SO_{Deney}=42.88, ST_{Deney}=1415.00 ve $SO_{Kontrol}$=32.15, $ST_{Kontrol}$=1286.00) ve "Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır *(madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)* kazanımında (SO_{Deney}=43.38, ST_{Deney}=1431.50 ve $SO_{Kontrol}$=31.74, $ST_{Kontrol}$=1269.50) deney grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Başka bir anlatımla, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Araştırmanın yedinci alt problemi olan "Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?" sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Deney grubundaki bazı öğrencilerin görüşleri şöyledir;

"Bugün ders şahane geçti. Umarım hep böyle devam eder." (D.G.1)

"Bugün dersimiz çok güzel geçti. Çok iyi çalıştık çok güzel oynadık." (D.G.2)

"Ders çok güzel geçti." (D.G.3)

"Bugün çok güzel geçti. Amma Hasan'ı öğrendik." (D.G.4)

"Bugün ders harika geçti." (D.G.5)

"Ders iyi geçti. Teşekkürler." (D.G.6)

"Bugün müzik çok güzeldi. Çok eğlendik." (D.G.7)

"Güzel bir müzik dersindeydik. Güzel başladı ve güzel bitti. Konuşanlar olmasa çok daha güzel olacaktı." (D.G.8)

"Bu ders çok güzeldi çünkü her şeyi öğrendim." (D.G.9)

"Güzel geçti sözleri biraz zordu ama çok eğlendik." (D.G.10)

"Mis gibi güzel bir dersti." (D.G.11)

"Bence bu ders çok güzel geçti. Yeni bir şet öğrendim." (D.G.12)

"Bu ders hoşuma gitti çünkü güzel bir ders oldu." (D.G.13)

"Hoşuma gitti. Çok güzel bir ders oldu. Keşke daha fazla müzik dersimiz olsa." (D.G.14)

"Hoşuma gitti çünkü ders eğlenceli." (D.G.15)

"Bu ders çok güzeldi ve sevdim." (D.G.16)

"Ders çok eğlenceliydi. Bana göre tekerleme zordu ama eğlenceliydi." (D.G.17)

"İlk defa Kürtçe tekerleme derste işledik ve tekerleme çok güzeldi." (D.G.18)

"Bugün derste Hedre Bedre'yi öğrendik müzik çok güzeldi ve Mehmet hocamız çok iyiydi. Dersimizi çok seviyorum çok eğlenceli. Teşekkürler Mehmet Hoca." (D.G.19)

"Ders çok güzel geçti memnunum." (D.G.20)

"Çok güzeldi çok eğlenceliydi. Çok sevdim." (D.G.21)

"Çok güzel keyif aldık teşekkürler hocam." (D.G.22)

"Çok güzeldi çok eğlendik hep yapalım bu dersi çok eğlendik." (D.G.23)

Yapılan değerlendirmelere bakıldığında genel olarak ders sürecinin beğenildiği ve derse severek katılım sağladıklarına ilişkin görüşlerin yer aldığı görülmektedir. Öğrenciler tarafından her hafta farklı bir müzikli çocuk

oyunu veya tekerleme öğrenmenin ilgi ile karşılandığı görülmektedir. Deney grubu içerisinde eğitim öğretime geç başlayan ve yabancı uyruklu öğrencilerin de bulunduğu tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin çoğunun da ders sürecini beğendiği ve dersi severek takip ettikleri gözlemlenmiştir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın nitel boyutunu oluşturan görüşme yapılan kişilerden elde edilen veriler doğrultusunda yöreye özgü "Hecencele Bacencele, He Mav Haye, Hedre Bedre, Amma Hasan, Hırka Bırka, Rikuptu Fid Dip, Ka Ka La Tıka" adlı müzikli çocuk oyunu ve tekerlemeler belirlenmiş, söylenişine uygun olarak ritim kalıpları oluşturulmuştur. Ritim eğitiminde kullanılmak üzere belirlenen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı incelenmiş, oyun ve tekerlemelerin basit bir ritmik yapıya sahip olduğu bazılarının 2/4 bazılarının ise 4/4'lük olduğu görülmektedir. Parça içinde çoğunlukla 4'lük, 8'lik ve 16'lık notalar yer alsa da 2'lik ve noktalı notalara da rastlandığı, tartımsal açıdan oyun ve tekerlemelerin çoğunda "Van-İzmir-Karaman-Ankara-Gelibolu" kalıplarının kullanıldığı, zengin bir çeşitliliğin olduğu, melodik açıdan ise ses genişliğinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın nicel boyutunu oluşturan deneysel sürece bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Buna göre ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri incelendiğinde; genel olarak ders sürecinin beğenildiği, derse severek katılım sağladıkları, her hafta farklı bir müzikli çocuk oyunu veya tekerleme öğrenmenin ilgiyle karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca deney grubu içerisinde eğitim öğretime geç başlayan ve yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu bu öğrencilerin de çoğunun ders sürecini beğendiği ve dersi severek takip ettikleri gözlemlenmiştir. Mentiş'in (1999) tekerlemelerin ilkokul ve okul öncesi müzik eğitimindeki yeri ve önemini ele aldığı çalışmasında; tekerlemelerin çocuğun müziksel gelişiminin yanı sıra dil gelişimi, sosyal-duygusal gelişimi, bellek ve anımsama gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. Yine nota değerlerinin tekerlemelerle öğretilebileceği ve tekerlemelerin ses eğitiminde çocukların seslerini doğru bir şekilde kullanabilmelerini sağlamada önemli rolü olduğunu ifade etmektedir. Kılık (2001) müzikli oyunların çocuk gelişimine etkisini incelediği araştırmasında; oyun kavramı içinde yer alan, aynı zamanda müzik eğitiminin de bir parçası olan müzikli oyunların; çocukların bedensel, duygusal ve sosyal gelişimlerinin yanı sıra, kavram ve yaratıcılık gelişimlerine katkıda bulunduğunu bu nedenle de müzikli oyunların eğitimin bir parçası olarak kullanılabileceğini ifade etmektedir.

Akgül-Barış ve Ece (2015) kültürel değerlerin yeni nesillere aktarılmasında çocuğun kültürünü tanıyıp-özümsemesinde, kendi kültürüne ait müzikal öğelerin ve tekerlemelerin önemini belirtmişlerdir. Tekerlemelerin, yapısal ve oluşumsal özellikleri gereği birçok kültürel değeri ve özelliği bünyesinde barındırması nedeniyle, ulusal değerlerimizin yaşatılmasında, Türk dilinin doğru kullanımında ve karşılıklı iletişimi gerektiren sokak oyunlarından uzaklaşan çocuklarımızın eğitimindeki yeri ve önemi vurgulanmıştır. Uçan (1997) müziğe bir kültür aktarması olarak da bakılabileceğini çocuğun kendi kültür ve geleneklerini müziği yoluyla tanıyıp, milli duygularının gelişeceğini müziğin bu yönüyle geçmişle gelecek arasında bir bağ kurarak kuşakları birbirine bağladığını belirtmektedir (s. 133).

Bu araştırmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine etkisi ele alınmış olup araştırma aracılığıyla kültürel unsurlara ve ülkemizde her bölgenin, yörenin kültürel çeşitlilik ve zenginlik bakımından sahip olunan değerlerine dikkat çekilmek istenmiştir. Ritim eğitiminde yer verilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin müzik öğretmenlerine fikir vermesi yönüyle farklı şehirlerimizde de çok çeşitli çalışmalar yapılabilir. Kültürel ve yöresel değerlerimizin müzik eğitimiyle ilişkilendirilmesi öğrenci başarısına katkı sağlamakla birlikte kültürel aktarımın gerçekleştirilmesi ve kültüre hizmet boyutlarıyla da eğitim öğretime değer katacak bir adım olarak düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır:

- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait türküler olduğu gibi müzikli çocuk oyunları da melodik açıdan da ele alınıp derleme faaliyetlerinde bulunulabilir.
- ✓ Yöresel unsurları dikkate alan kültürümüz bünyesinde bulunan farklı dillere ait müziksel öğelere yönelik daha fazla alan araştırması yapılabilir.
- ✓ Müzik dersi içerisinde; yaşanan yöreye ait müzik unsurları (yöresel ezgiler, oyunlar, ninniler, tekerlemeler) diğer kazanımlara yönelik olarak da eğitim öğretimde kullanılabilir.
- ✓ Yapılacak alan araştırmalarında yöresel unsurların öğretilmesi ile yöresel unsurların ders etkinliklerinin etkisi üzerine çalışmalar daha fazla sayıda araştırmacı tarafından daha geniş bir örneklem grubu üzerinde uygulanabilir.

KAYNAKÇA

1. Akgül-Barış, D., & Ece, A. S. (2015). Kültürel değerlerin aktarılmasında çocuk tekerlemeleri "tekerlemelerimizi biliyor muyuz". *Değerler Eğitimi Dergisi, 29*(13), 343-368. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ded/issue/29167/312339
2. Akpınar, G. (2010). *Başlangıç keman eğitiminde kullanılabilir okul şarkıları, türküler ve tekerlemeler* (Tez. No. 308617) [Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
3. Aktaş-Arnas, Y. (2017). Oyun, öğrenme ve deneyimin birleşimi: Çocuk müzeleri. *Yaratıcı Drama Dergisi, 12*(2), 17-30. https://www.researchgate.net
4. Budak, M. (2016). *Geleneksel çocuk oyunlarının oryantasyon ve ritim yeteneği üzerine etkisi* (Tez No. 462509) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
5. Erdal, K. (2019). Çocuk oyunlarında değerler eğitimi. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 1*(1), 53-59. https://dergipark.org.tr
6. Esen, M. A. (2008). Geleneksel çocuk oyunlarının eğitimsel değeri ve unutulmaya yüz tutmuş Ahıska oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21*(2), 357-367. https://dergipark.org.tr
7. Girmen, P. (2012). Eskişehir folklorunda çocuk oyunları ve bu oyunların yaşam becerisi kazandırmadaki rolü. *Milli Folklor, 24*(95), 263-273. https://www.millifolklor.com
8. Gökkaya, H. (2008). *Konuşma becerisinin sağaltılmasında tekerlemelerin kullanılması* (Tez No. 219023) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
9. Gökmen, İ. (2016). *Okul öncesi müzik eğitiminde şarkıların oyunlu-oyunsuz olarak öğretiminin karşılaştırılması* (Tez No. 436721) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
10. Gökşen, C. (2014). Oyunların çocukların gelişimine katkıları ve Gaziantep çocuk oyunları. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,* (52), 229-259. https://app.trdizin.gov.tr/makale/TWpFMU1EY3pNdz09/
11. Gülce-Özkaya, P. (2012). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin sesli okuma becerilerine tekerleme eğitiminin etkisi* (Tez No. 497488) [Yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
12. Kılık, T. (2001). *Müzikli oyunların çocuk gelişimine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
13. Koğa-Demirbacak, N. K. (2019). *Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve Türk çocuk şarkılarının kullanımına yönelik eğitimci görüşleri* (Tez No. 555353) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi-Denizli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
14. Korkmaz, O. (2019) *Oyun ve dans içerikli müzik eğitimi etkinliklerinin 9-10 yaş grubu çocukların özsaygı düzeylerine etkisi* (Tez No. 558489) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
15. Mak, M. (2017). *Müziğin çok kültürlü kodları: Mardin* (Tez No. 479287) [Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
16. Mentiş, A. (1999). *Tekerlemelerin ilkokul ve okulöncesi müzik eğitimindeki yeri ve önemi üzerine bir çalışma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
17. Onur, B., & Güney, N. (2004). *Türkiye'de çocuk oyunları: Araştırmalar.* Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi. https://dspace.ankara.edu.tr
18. Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model* (Tez No. 187745) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
19. Özden-Gürbüz, D. (2016). Geleneksel çocuk oyunları ve eğitimsel işlevleri: Emirdağ örneği. *Turkish Studies, 11*(14), 529-564 http://web.a.ebscohost.com
20. Özer, A., Gürkan, C., & Ramazanoğlu, O. (2006). Oyunun çocuk gelişimi üzerine etkileri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*. *5*(6), 67-79.

21. Savaş, E., & Gülüm, K. (2014). Geleneksel oyunlarla öğretim yöntemi uygulamasının başarı ve kalıcılık üzerine etkisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 16*(1), 183-202. https://dergipark.org.tr/en/pub/trakyasobed/issue/30214/326155

22. Sinagatullin, M. I. (2003). *Constructing multicultural education in a diverse society*. Scarecrow, USA.

23. Şentürk, H. (2008). *Ana dil (Türkçe) öğretiminde tekerlemelerin kullanılması* (Tez No. 226660) [Yüksek lisans tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi-Zonguldak]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

24. Toker, S., Sevinç, S., & Önder-Yiğit, V. (2018). Tekerlemelerin ses eğitiminde artikülasyona etkisi. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, *3*(1), 321-336 https://dergipark.org.tr/en/pub/inciss/issue/57390/813294

25. Tören, A. (2011). *Erzincan'dan derlenen çocuk oyunlarının çocuk eğitimindeki yeri* (Tez No. 294119) [Yüksek lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi-Erzincan]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

26. Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi.

27. Ukay, E. G. (2020). *Okul öncesi eğitiminde tekerleme ve sayışmacaların kullanımının incelenmesi* (Tez No. 628862) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi-Uşak]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

28. Yılmaz-Alkan, Z. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıcı okuma becerilerini geliştirmede tekerlemelerin etkisi* (Tez No. 546579) [Yüksek lisans tezi, Ordu Üniversitesi-Ordu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.